

Council of Europe
Conseil de l'Europe

Supravegherea executării hotărârilor și deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului

Tatiana Cojocaru
25 februarie 2021

Council of Europe
Conseil de l'Europe

Conținut

- I. Cadrul legal, principiile generale și actorii implicați
- II. Măsurile de executare
- III. Procesul de executare
- IV. Executarea de către Republica Moldova

Forța obligatorie și executarea hotărârilor/deciziilor CEDO

Articolul 46 al Convenției

1. Înaltele Părți Contractante se angajează să se conformeze hotărârilor definitive ale Curții în litigiile în care ele sunt părți.
2. Hotărârea definitivă a Curții este transmisă Comitetului de Miniștri care supraveghează executarea ei.

Actori implicați în procesul de executare și rolurile lor

- Autoritățile naționale
- Comitetul de Miniștri
- Departamentul pentru Executarea Hotărârilor CEDO
- Curtea Europeană a Drepturilor Omului
- Alte organe ale Consiliului Europei

Actori implicați:

Rolul ONG-urilor și al instituțiilor naționale pentru drepturile omului (INDO)

ONG-urile și INDO-urile joacă un rol important în procesul de executare. Pe lângă lucru în teren, acestea pot să comunice direct cu Comitetul de Miniștri, ajutându-l să-și îndeplinească rolul de supraveghere.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului declară cauza adoptă:

o **HOTĂRÂRE** constatând una sau
mai multe încălcări ale Convenției
Europene a Drepturilor Omului
(**Articolul 46 § 2**)

SAU

o **DECIZIE** de a scoate dosarul de
pe rol, dacă s-a ajuns la o
înțelegere amiabilă (**Articolul 39**)

**Hotărârea / decizia devine DEFINITIVĂ și
este transmisă Comitetului de Miniștri (CM)**

Comitetul de Miniștri

- Reprezentanțele Permanente ale celor 47 state membre
- Organ decizional și politic
- Ședințe ordinare săptămânale
- Ședințe DH ("Droits de l'Homme") trimestriale

Ședințe DH

- Au loc la fiecare trei luni (martie, iunie, septembrie și decembrie)
- Dezbaterile sunt ținute *in camera*
- Comitetul de Miniștri adoptă decizii cu privire la:
  - clasificarea cauzelor
  - decizii separate privind progresul executării în anumite cauze
  - închiderea supravegherii

Obligațiile statelor care decurg din hotărâre **Principiile de bază**

- Principiul subsidiarității
- Statele membre au obligația de a realiza **un anumit rezultat** (așa-numita "obligație de rezultat")
- Dar ei **sunt liberi să aleagă mijloacele și măsurile necesare** (sub supravegherea Comitetului de Miniștri)

Obligațiile statelor care decurg din hotărâre

- Statele au o obligație de a remedia încălcările constatate, dar se bucură de o marjă de apreciere în ceea ce privește mijloacele care trebuie utilizate.
- Măsurile care trebuie luate sunt, în principiu, identificate de statul în cauză, sub supravegherea Comitetului de Miniștri.
- Curtea poate asista în procesul de executare, în special prin procedura pilot (utilizată în cazul unor probleme structurale majore).

Obligațiile statelor care decurg din hotărâre

1. De a rectifica situația reclamantului

↳ **Măsuri individuale**

2. De a preveni noi încălcări

↳ **Măsuri generale**

Obligațiile statelor care decurg din hotărâre

↳ **Măsurile individuale**

**Rectifică situația reclamantului sau
pune capăt imediat unei încălcări continue**

- Principiul „*restitutio in integrum*“:
asigură că partea vătămată este pusă, pe cât posibil, în aceeași situație în care a fost înainte de încălcare
- Plata **satisfacției echitabile**

Măsuri individuale: câteva exemple

- **redeschiderea** procedurilor judiciare
- **efectuarea** unei noi investigații penale
- **restabilirea** drepturilor părintești
- **restituirea** proprietății
- **revocarea** măsurilor de expulzare

Obligațiile statelor care decurg din hotărâre

↳ **Măsuri generale**

**De a preveni apariția unor noi încălcări în viitor
sau a pune capăt încălcărilor continue**

Tipuri de măsuri generale

- Publicarea și diseminarea hotărârilor CEDO
- Amendarea legislației primare și secundare
- Modificarea jurisprudenței
- Modificarea practicilor administrative
- Măsuri de formare și sensibilizare
- Aranjamente practice

Comitetul de Miniștri: mecanismul de supraveghere

hotărârea / decizia devine definitivă =>
începutul supravegherii

Clasificarea hotărârilor / deciziilor CM

"Procedura standard"

- toate cazurile, în afară de cele în cadrul procedurii avansate;
- nu există obstacole evidente pentru executare.

"Procedura avansată"

- măsuri individuale urgente;
- hotărâri pilot;
- probleme majore structurale și / sau complexe;
- cazuri interstatale;
- la cerere.

Raportarea către CM despre măsurile luate: **Planuri de acțiune și rapoarte**

- **Plan de acțiune:** cât de curând posibil, dar nu mai târziu de 6 luni de la data la care o hotărâre sau decizie devine definitivă, autoritățile prezintă Comitetului de Miniștri măsurile planificate și / sau luate.
- După ce au fost luate toate măsurile, este prezentat un **raport de acțiune.**

Raportarea către CM a măsurilor luate

- Planurile și rapoartele de acțiune sunt instrumente-cheie în supravegherea executării, contribuind în mod semnificativ la creșterea transparenței și dinamismului procesului de executare;
- În timpul procesului de supraveghere, reclamantii, ONG-urile, instituțiile naționale pentru promovarea și protecția drepturilor omului și organizațiile internaționale pot prezenta Comitetului de Miniștri comunicări în baza Regulii 9.
- Calitatea informațiilor furnizate de autorități și ONG-uri este esențială pentru o supraveghere eficientă a executării de către Comitetul de Miniștri.

Comunicările formulate în baza Reguli 9 Cum este tratată o comunicare?

- Comitetul de Miniștri ia în considerație comunicările făcute în baza Reguli 9 și deseori face referire la ele în documentele sale (notele pregătite pentru ședințele CM-DO).
- Departamentul pentru Executare confirmă expeditorului recepționarea comunicării și o transmite statului respondent.
- Comunicarea este transmisă delegațiilor CM peste 5 zile și este făcută publică peste 10 zile de la transmiterea ei statului în cauză.

Comitetul de Miniștri: mecanismul de supraveghere

Comitetul de Miniștri adoptă o decizie în fiecare caz

Dacă au fost luate toate măsurile de executare necesare, cazul este închis printr-o rezoluție finală.

Dacă există întrebări restante, se caută o soluție în cooperare cu statul și cazul este re-examinat la o nouă reuniune.

Și dacă o hotărâre nu se execută?

- Conform Protocolului 14 la Convenție, în cazuri excepționale CM poate să inițieze proceduri împotriva unui stat membru.
- Articolul 46 alineatul (4) din convenție: În cazul în care CM consideră că un stat refuză să execute o hotărâre definitivă, acesta poate, printr-o decizie adoptată cu o majoritate de două treimi de voturi, să adreseze Curții Europene întrebarea dacă acest stat și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul Convenției.
- Ilgar Mammadov v. Azerbaidjan

Închiderea supravegherii

- Dacă, în lumina informațiilor disponibile, cauza poate fi propusă pentru închidere, Departamentul pentru Executare îi prezintă Comitetului de Miniștri, pentru examinare și adoptare, proiectul unei Rezoluții Finale. Adoptarea Rezoluției Finale închide procesul de supraveghere.
- Rezoluțiile Finale se publică în baza de date HUDOC și HUDOC-Exec.

Moldova:

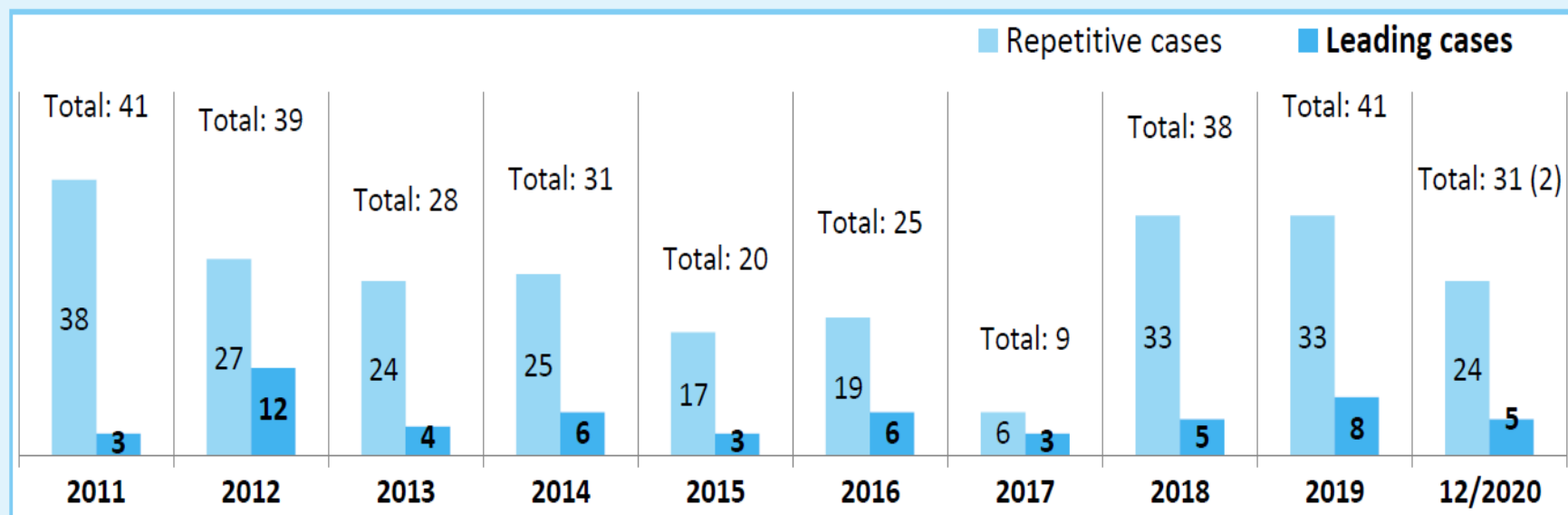
Aspecte sub supraveghere avansată

- Condiții necorespunzătoare de detenție și lipsa unui remediu eficient (grupul I.D.)
- Diferite încălcări legate de arestul preventiv (grupul Șarban)
- Utilizarea excesivă a forței de către agenți ai statului, tratamentul inuman și investigațiile ineficiente (grupul Levința, Timuș și Țaruș)
- Violența domestică (grupul T.M. și C.M.)
- Transferul extra-legal a profesorilor turci în Turcia (Ozdil și alții)

Moldova: Statistici Cauze noi parvenite la executare

New cases

(judgments transmitted for supervision of their execution during the year)

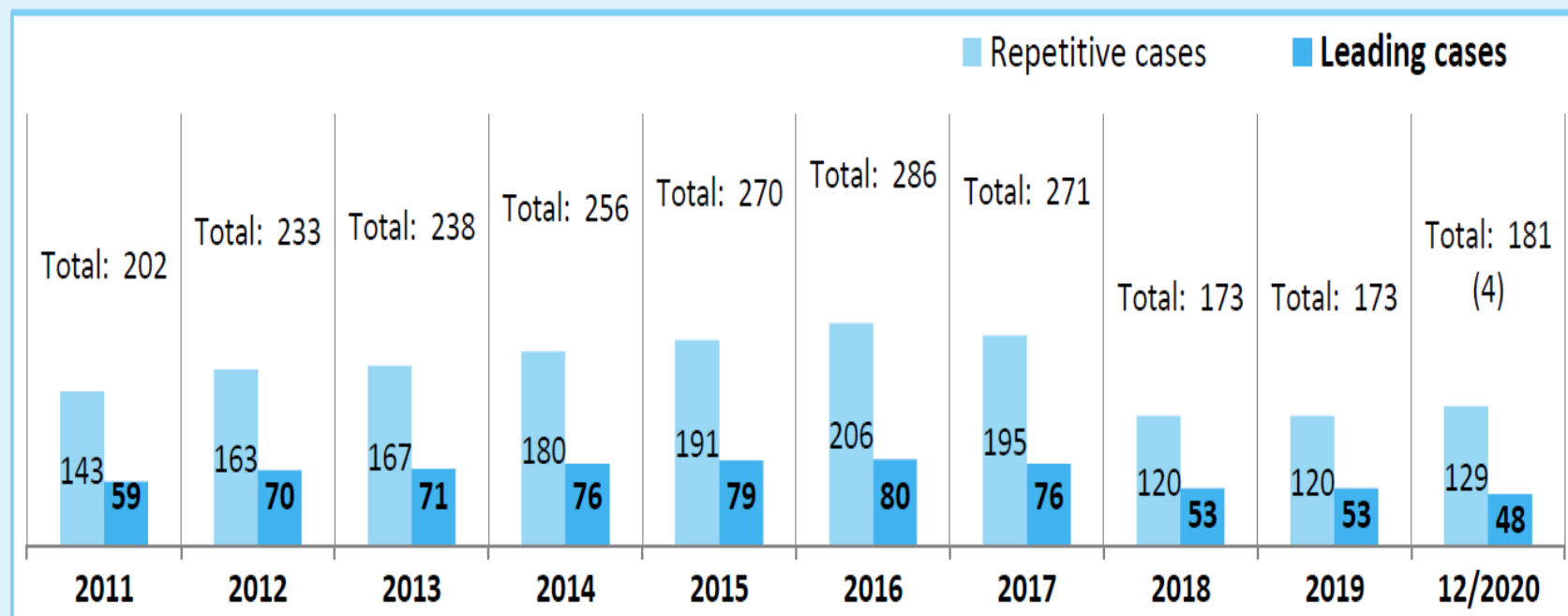

Figures bracketed correspond to the number of cases not yet classified as leading or repetitive, but they are taken into account in the total number of new cases

Moldova: Statistici Cauze pendinte

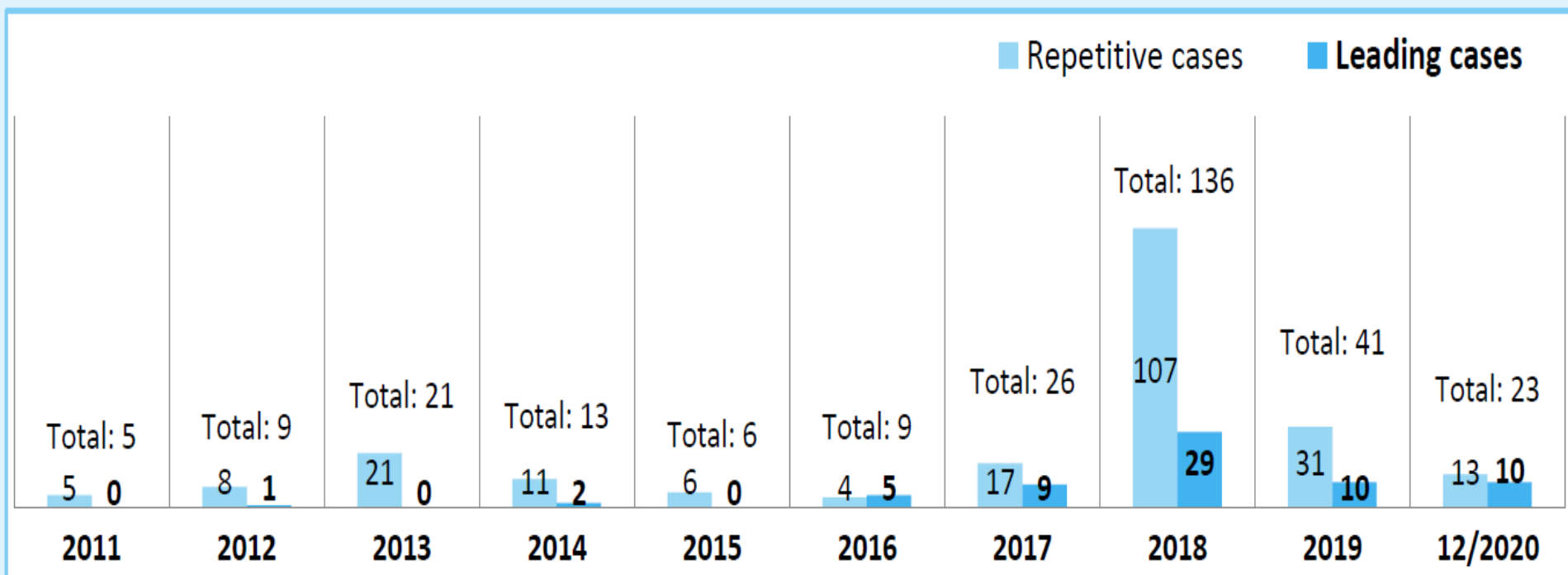
Pending cases

Figures bracketed correspond to the number of cases not yet classified as leading or repetitive, but they are taken into account in the total number of pending cases.

Moldova: Statistici Cauze închise

Cases closed by final resolution

Concluzii

- Executarea este un element esențial al mecanismului de protecție a drepturilor omului din Convenție.
- Organele naționale din toate ramurile puterii își asumă responsabilitatea pentru o executare de succes și joacă un rol vital pentru a asigura schimbarea în teren.
- ONG-urile și INDO-urile joacă un rol important în procesul de executare. Comunicările în baza Regulii 9 contribuie la eficientizarea procesului de supraveghere.

Pentru mai multe informații:

**Departamentul pentru Executarea Hotărârilor
Curții Europene a Drepturilor Omului :**

www.coe.int/execution

Baza de date HUDOC-Exec:

<http://hudoc.exec.coe.int>

Contact:

dgl.execution@coe.int